

Kolektivní logopedické cvičení pro hlásky „C, S, Z“ v jednom slově *Stáňa, Cilka a Zorka*

Jana Dřimalová, DiS.

Cíl: rozvoj sluchového vnímání, slovní zásoby, fonemického sluchu a správné motoriky mluvidel, rozvoj smyslového vnímání

Věk: 5 - 7 let (předškoláci)

Pomůcky: obrázky na kartičkách, dřevěná foukadla, brčka, sklenice s vatovými kuličkami, peříčka

Postup: Motivace - postupně vyprávěný příběh o třech holčičkách prolíná všemi činnostmi

V jednom pěkném domečku na vesnici žily se svými rodiči tři holčičky. Jmenovaly se Stáňa, Cilka a Zorka. Byly nejen sestřičky, ale i velké kamarádky. Celý den si spolu hrály, povídaly si. A od toho častého povídání měly jazýčky hbité jako čertíci. (Víte, děti, jak dělá čertík jazýčkem?)

Všechny tři holčičky milovaly zmrzlinu. Když jim to maminka dovolila, chodily na ni do cukrárny naproti jejich domu. (Jestlipak, děti, i vy rády lížete zmrzlinu? Jakou máte nejraději? Děti jmenují různé druhy zmrzliny. Ukážete mi, jak ji lížete?)

Stáňa, Cilka a Zorka měly nejraději jahodovou a vždycky od ní měly pusy červené jako jahůdky. Do kapesníku si je ale neutřely. Škoda každé trošky výborné pochoutky. Pěkně si pusinku svým hbitým jazýčkem olízaly. (Umíte to také, děti?)

Ale ještě jim zbyla troška zmrzliny pod nosem a na bradě. Jestlipak se jim podaří ji olíznout? (Podaří se to nám?)

Ted' už mají holčičky pusinky čisté, břicho plné výborné zmrzliny a rozdávají kolem sebe krásné úsměvy od ucha k uchu. (Usmějeme se s nimi.)

Mamince, která právě vykoukla z okna, poslaly jahodovou pusou. Ale co to? Kde se vzal na obloze ten mrak? I sluníčko se za něj schovalo. A už padají první kapky. Sestřičky se utíkaly schovat do domečku. V kuchyni na stole ležela tato barevná brčka. (Umíte, děti, pojmenovat všechny barvy?)

Každá z holčiček si stejně jako my jedno vybrala a zkoušely s nimi různé hry.

(Dechová cvičení - foukání do dlaně/šimrání myšky/)

Hra s brčky je brzy omrzela. Zavolaly maminku a poprosily ji, aby si s nimi šla hrát. Ona totiž uměla vymýšlet zajímavé hry. Tentokrát si hrály s písmenky, na které začínala jména našich holčiček. (Děti určí počáteční písmena jmen dívek, následuje sluchová hra s pohybem „Vláček“ a hra „Na ozvěnu“ – viz v textu níže.)

Potom už maminka musela utíkat chystat večeři, ale ještě stačila pro holčičky připravit jeden úkol. Holčičky v něm měly zakroužkovat stejnou barvou všechna stejná písmenka jako první písmenko v řádku. Zvládnete to také, děti?

Následuje krátký rozhovor s dětmi o společných činnostech, zhodnocení dětmi.

Dechová cvičení:

Samostatná práce dětí ve dvou skupinách

- 1) Práce s brčkem a dřevěnými foukadly
- 2) Foukání brčkem do sklenice s vatovými kuličkami

Práce ve skupině s učitelkou

- 3) Foukání do peříčka – jako cvrček – c-c-c
jako had - s-s-s, sssssss
jako moucha – bz-bz-bz, bzzzzzzz

Děti se ve skupinách prostřídají

Motorika mluvidel:

- 1) Vyplazování a schovávání jazyka – „čertík“
- 2) Napodobování lízání zmrzliny
- 3) Pomalé olizování horního a dolního rtu jazykem v obou směrech
- 4) Jazykem se snažíme dosáhnout k nosu, na bradu
- 5) Široký úsměv – ukážeme zoubky
neukážeme zoubky
- 6) Pusinka mamince – špulení rtů jako k polibku

Sluchové vnímání a fonemický sluch:

Hra „Vláček“

Děti utvoří kroužek, uprostřed jsou rozloženy obrázky předmětů začínající na hlásky c, s, z. Kroužek se otáčí za doprovodu říkanky, děti vyhledají předmět s určenou počáteční hláskou, pojmenují jej. Popřípadě určí hlásku na konci slova.

Říkanka

Jede vláček Kolečáček,
co nám veze, kdo to ví?
Veze nám S (C, Z) na začátku,
kdo to slovo dopoví.

Slova + obrázky

Cipísek, cirkus, cisterna, slunce, saze, sklenice, skluzavka, slepice, zajíc, slza, srdce, srnec, stavebnice, svícen, zákusek, záclona, závěs, zástěra, zrcadlo, Zlatovláska

Hry pro rozvoj slovní zásoby a automatizaci hlásky

„Hra na ozvěnu“

Učitelka říká slova, děti je za doprovodu tleskání opakuji (individuálně i kolektivně) (sourozenec, spolujezdec, zaměstnanec, zástupce, sazenice, zasvěcený, zástupnictví, socializace, socializmus)

Pracovní list – zrakové rozlišování hlásek C, S, Z
Zakroužkuj stejná písmenka nebo skupinu písmen.

Z S C Z C Z C S S Z

S C C

S C S C Z Z S Z C S

S Z C

C S C Z Z C S S Z C

Z S C

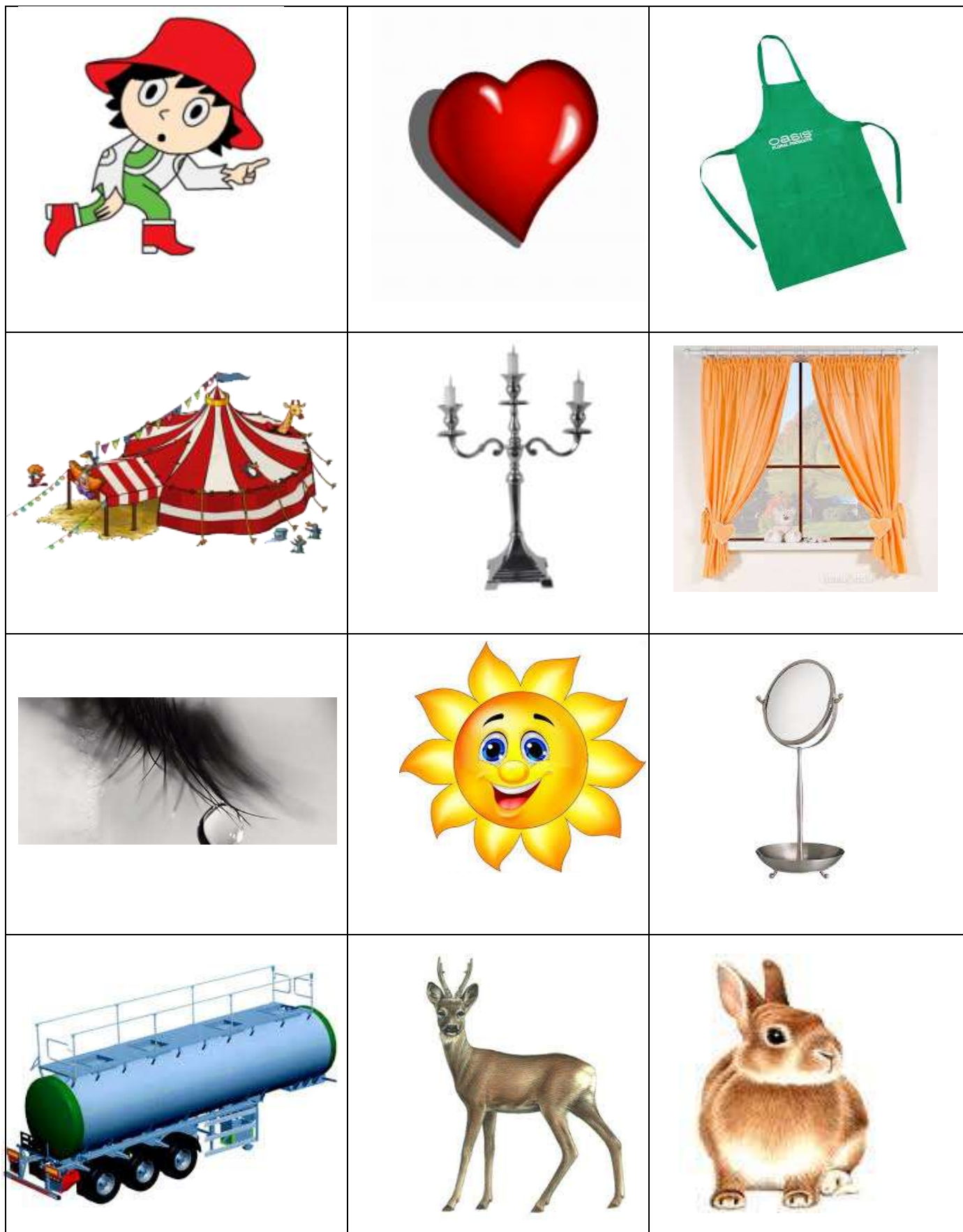
CZ SZ ZC CZ CS CZ SZ

ZS

CSZ ZSC SZC CSZ SCZ

ZCS

Obrázky ke sluchové hře

Slova

Cipísek, cirkus, cisterna, slunce, slepice, zajíc, slza, srdce, srnec, stavebnice, svícen, zákusek, závěs, zástěra, zrcadlo,

Zkušenosti s realizací: *Než začne samotná hra „Vláček“, je dobré nejprve jednotlivé obrázky pojmenovat, aby nedocházelo ke zmatkům v názvech. Toto kolektivní logopedické cvičení je určeno k jednodenní práci s předškoláky.*

Zdroje:

Bednářová, J., & Šmardová, V. (2007). *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let.* Brno: Computer Press.

Kazdová, V. (2011). *Správná řeč: předpoklad úspěšného školáka.* Ostrava: Montanex.

Klenková, J., & Kolbábková, H. (2003). *Diagnostika předškoláka: správný vývoj řeči dítěte.* Brno: MC nakladatelství.